

PATVIRTINTA
Vilniaus Pavilnio progimnazijos
direktoriaus 2023 m. spalio 9 d.
įsakymu Nr. V-89-(1.3.E)

VILNIAUS PAVILNIO PROGIMNAZIJS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586.

2. Aprašo tikslas – nustatyti socialinės-pilietinės veiklos turinį ir organizavimo principus įgyvendinant pagrindinio ugdymo I dalies programą.

3. Socialinė-pilietinė veikla organizuojama 5–8 klasių mokiniams ir yra privaloma bendrojo pagrindinio ugdymo dalis, įtraukiama į progimnazijos ugdymo planą.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Tikslas – skatinti mokinių socialinį solidarumą, pilietinį tautinį aktyvumą per visuomenei, progimnazijos bendruomenei, pačiam mokiniui naudingą veiklą.

5. Uždaviniai:

- 5.1. stiprinti demokratinę progimnazijos kultūrą;
- 5.2. ugdyti ir puoselėti mokinių tautinį ir pilietinį sąmoningumą, skatinti tautinę saviraišką;
- 5.3. didinti mokinių visuomeninį ir bendruomeninį aktyvumą;
- 5.4. ugdyti ir stiprinti mokinių vertybines nuostatas, asmeninius, socialinius, komunikacinius, darbo, veiklos ir bendruomeninius gebėjimus;
- 5.5. rengti mokinius savarankiškam gyvenimui.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

6. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

6.1. *prasmingumo*. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokyti iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą;

6.2. *asmeninio tobulėjimo*. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus;

6.3. *socialinio teisingumo*. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms;

6.4. *dalyvavimo*. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

7. Socialinė-pilietinė veikla progimnazijoje organizuojama atsižvelgiant į mokinių amžiaus ypatumus, ji siejama su progimnazijos veiklos tikslais, tradicijomis, vykdomais projektais. Mokiniai skatinami patys inicijuoti ir vykdyti projektinę veiklą.

8. Socialinė-pilietinė veikla organizuojama:

8.1. 5–6 klasių veikla labiau orientuota į mokinių socialinių ryšių kūrimą ir stiprinimą pačioje klasėje bei progimnazijos bendruomenėje;

8.2. 7–8 klasių mokinių veikla labiau orientuota į pilietiškumo ugdymą(si) bei atsakingo dalyvavimo gebėjimų ugdymą(si), į platesnio visuomeninio konteksto suvokimą, visuomeninės atsakomybės, aktyvumo, motyvacijos skatinimą, susipažįstant su darbo rinkos poreikiais, identifikuojant savo galimybes bei poreikius, prisiimant atsakomybę už savo pasirinkimus, dalyvaujant progimnazijos savivaldoje, bendruomenės ir jaunimo organizacijų veikloje.

9. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

9.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

9.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

9.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

9.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

9.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

9.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;

9.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

10. Socialinės pilietinės veiklos kryptys (priedas Nr. 1):

10.1. ekologinė veikla (progimnazijos, mikrorajono teritorijos priežiūra, gėlių ir želdinių priežiūra, talkos, ekologinės akcijos ir kt.);

10.2. projektinė veikla (dalyvavimas prevenciniuose, taupymo, socialiniuose, kraštotyriniuose ir kt. projektuose, renginių organizavimas, parodų rengimas ir kt.);

10.3. socialinė veikla (savanoriškas darbas nevyriausybinėse organizacijose, gerumo akcijos, globos namų lankymas, pagalba gyvūnų globos prieglaudoms, dalyvavimas religinės bendruomenės vykdomoje socialinėje veikloje ir kt.);

10.4. kraštotyrinė veikla (pagalba renkant medžiagą progimnazijos internetinei svetainei, dalyvavimas ekspedicijose, ekskursijose, tiriamosiose išvykose, progimnazijos vardo garsinimas ir kt.);

10.5. pilietinė veikla (aktyvus dalyvavimas valstybės atmintinų dienų ir švenčių renginiuose, jų organizavimas, dalyvavimas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro organizuojamuose renginiuose ir konkursuose, ryšių ieškojimas, pagalba organizuojant tyrimus, apklausas, jų apibendrinimas, aktyvi veikla progimnazijos savivaldoje ir kt.);

10.6. kita veikla (atstovavimas progimnazijai ir jos garsinimas visuomeninėje veikloje, dalyvavimas olimpiadose, miesto, mikrorajono, progimnazijos bendruomenės kultūrinuose, sporto renginiuose, koncertinėse programose, straipsnių rašymas apie progimnazijos veiklą ir renginius, jų fotografavimas, filmavimas ir viešinimas progimnazijos internetinėje svetainėje, aktuali kt. 8.1.–8.5 punktuose neaparta, progimnazijos ar pačių mokinių inicijuota veikla).

11. Socialinės-pilietinės veiklos trukmė – ne mažiau kaip 20 valandų per mokslo metus.

12. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės vadovo. Mokinys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir progimnazijos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis. Pabaigus nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, fiksuojami socialinės-pilietinės veiklos įrodymai kompetencijų aplanke (Priedas Nr. 2) bei progimnazijos elektroniniame dienyne, puslapyje „Socialinė-pilietinė veikla“.

13. Socialinę-pilietinę veiklą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuruojantis atitinkamą klasių koncentrą.

14. Socialinę-pilietinę veiklą gali inicijuoti ir organizuoti pagal savo kompetenciją klasių vadovai, mokytojai, administracija, bibliotekininkė, mokinių savivalda, švietimo pagalbos mokiniui specialistai, kiti mokyklos darbuotojai ir mokinių savivalda.

15. Socialinė-pilietinė veikla planuojama, įsivertinama ir apskaitoma trimestrais. Gali būti atliekama pamokinės veiklos metu, po pamokų, per laisvadienius, mokinių rudens, žiemos, pavasario atostogų metu. Prieš pasibaigiant mokslo metams socialinės-pilietinės veiklos atlikimas (surinkus Aprašo 11 p. nustatytą valandų skaičių) įvertinamas įskaita. Negavus įskaitos, mokiniui skiriami papildomi trūkstamos trukmės socialinės-pilietinės veiklos darbai.

16. Iki mokslo metų pradžios metodinės grupės socialinės-pilietinės veiklos organizavimą koordinuojančiam direktoriaus pavaduotojui ugdymui pateikia veiklą, už kurias mokiniams galima skirti socialinės-pilietinės veiklos valandas, sąrašą, nurodo šias veiklas organizuojančius/koordinuojančius mokytojus, preliminarų veiklų organizavimo laiką. Šį sąrašą, atsižvelgdamas į planuojamas veiklas, papildo klasės vadovas. Rugsėjo mėnesį organizuojama supažindinimui su socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tikslingumu, organizavimo ypatumais, galimų veiklų sąrašu bei individualiam ar grupiniam šių veiklų suplanavimui skirta klasės valandėlė. Pasibaigus I ir II trimestrai (naujo trimestro pradžioje) skiriama klasės valandėlė atliktos veiklos refleksijai, veiklų suplanavimui einamajam trimestrai. Baigiantis trečiajam trimestrai (birželio mėn.) per klasės valandėlę vykdoma per mokslo metus atliktos veiklos refleksija, klasės vadovas apie socialinės-pilietinės veiklos neatlikusius mokinius informuoja socialinės-pilietinės veiklos organizavimą koordinuojančią direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

17. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos aplankai saugomi klasės kabinete, prireikus jie pateikiami socialinę-pilietinę veiklą organizuojančiam/koordinuojančiam asmeniui.

18. Socialinę-pilietinę veiklą organizuojantis/koordinuojantis asmuo mokinio individualiame socialinės-pilietinės veiklos aplanke nurodo socialinės-pilietinės veiklos kryptį (nurodyta Priede Nr. 1), socialinės-pilietinės veiklos trukmę, datą bei pasirašo.

19. Už progimnazijos ribų atliktą mokinio socialinę-pilietinę veiklą patvirtina atitinkama įstaiga, išduodama pažymą, kurioje **privaloma nurodyti** institucijos kodą, pavadinimą, adresą, informaciją apie atliktą veiklą, jos trukmę, patvirtintą antspaudu ir atsakingo asmens parašu. Dokumentas saugomas kartu su kitais mokinio socialinės-pilietinės veiklos dokumentais.

20. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitą elektroniniame dienyne vykdo klasės vadovas, kuris puslapio „Socialinė-pilietinė veikla“ skiltyje „Tema, klasės darbas“ nurodo „Socialinė-pilietinė veikla“, eilutėje ties mokinio pavarde įrašo šios veiklos trukmę (val.).

21. Mokinių atliktos socialinės-pilietinės veiklos rezultatai elektroniniame dienyne suvedami ne rečiau kaip kartą per trimestrą (ne vėliau kaip trimestro pabaigoje). Valandų skaičius dienyne įrašomas sveikaisiais skaičiais.

22. Valandos už atliktas socialines-pilietines veiklas skiriamos atsižvelgiant į atliktos veiklos apimtį, sudėtingumą, mokinio dalyvavimą.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Aktyviausiai socialinėje pilietinėje veikloje dalyvavę mokiniai skatinami:

23.1. daugiausiai klasėje socialinės-pilietinės veiklos atlikę mokinys dalyvauja progimnazijos lėšomis organizuojamoje edukacinėje išvykoje;

23.2. už kitą išskirtinį dalyvavimą socialinėje-pilietinėje veikloje, mokinys, veiklos organizatoriaus ar klasės vadovo teikimu, gali būti paskatintas mokyklos direktoriaus padėka.

24. Laukiami socialinės-pilietinės veiklos rezultatai:

24.1. bus sustiprinta progimnazijos demokratinė kultūra;

24.2. bus ugdomas ir puoselėjamas mokinių socialinis, pilietinis, tautinis sąmoningumas.

24.3. didės mokinių visuomeninis ir bendruomeninis aktyvumas.

24.4. bus formuojamos mokinių vertybinės nuostatos, asmeniniai, socialiniai, komunikaciniai, darbo, praktinės veiklos gebėjimai ir pažanga.

Socialinės-pilietinės veiklos kryptys

Veiklos kryptys	Veikla
Pilietinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • Aktyvi veikla progimnazijos ir klasės savivaldoje; • Pagalba organizuojant valstybines šventes, atmintinas dienas, dalykines savaites: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Laisvės gynėjų dienos paminėjimas; ✓ Vasario 16-osios minėjimas; ✓ Kovo 11-osios minėjimas; ✓ Žemės dienos minėjimas; ✓ Sveikatingumo ir sporto diena.
Projektinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • Pagalba organizuojant ir dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, profesinio orientavimo, meniniuose projektuose, koncertuose; • Pagalba rengiant parodas progimnazijoje ir mieste.
Ekologinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • Pagalba tvarkant Pavilnio ir Rasų kapines; • Dalyvavimas aplinkosauginėje akcijoje „Darom“; • Progimnazijos aplinkos tvarkymas, gėlių ir želdinių priežiūra; • Kabinetų, kitų progimnazijos patalpų, inventoriaus tvarkymas, klasių vedinimas.
Socialinė veikla	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas gerumo akcijose („Pabūk Kalėdų angelas“); • Individuali pagalba mokymosi sunkumų turintiems mokiniams „Mokinys mokiniui – mokytojas“; • Pagalba 5–8 klasių vadovams organizuojant renginius, išvykas; • Budėjimas klasėje, progimnazijoje (<i>už 1 savaitės tinkamą budėjimą – 2 val.; vyr. budėtojai – 3 val.</i>); • Pagalba organizuojant sportinę veiklą.
Savatoriška veikla	<ul style="list-style-type: none"> • Pagalba klasės vadovui organizuojant klasių veiklą; • Pagalba progimnazijos bibliotekoje; • Svetingos aplinkos progimnazijoje kūrimas; • Pagalba dalykų mokytojams tvarkant kabinetus, ruošiant standus, dekoracijas; • Pagalba rengiant įvairias parodas progimnazijoje ir mieste; • Pagalba organizuojant renginius progimnazijoje, vedant juos; • Dalyvavimas miesto, respublikos konkursuose, kultūriniuose, sporto renginiuose; • Savanoriškas darbas nevyriausybinėse organizacijose, dalyvavimas labdaros akcijose: <ul style="list-style-type: none"> ✓ gyvūnų prieglauda „Beglobis“ (http://www.beglobis.com/) Skydo g. 44a, Vilnius. Iki 18 m. reikia tėvų sutikimo; ✓ gyvūnų prieglauda „Tautmilės globa“ (https://tautmilesgloba.lt/) Rasų g. 39, Vilnius. Registruotis svetainėje ir pirmą kartą atvykti su tėvais; ✓ Maisto bankas (https://www.maistobankas.lt) Kreiptis: Vilniaus padalinys, tel. Nr. 865019885, el. p.: savaniai.vilnius@maistobankas.lt. Vaikai nuo 14 m. priimami savarankiškai, iki 14 m. – su tėvų sutikimu.

Socialinēs-pilietinēs veiklos apskaita:

Veiklos pobūdis	Data	Valandų skaičius	Mokytojas (kitas asmuo) (vardas, pavardė, parašas)

Klasės vadovas _____
(parašas)

_____ (V. Pavardė)